

Zdaj še eno besedico o zunanji obliki. »Kleider machen Leute«. Francozi, Rusi in Angleži ne potrebujejo več sijajne obleke — Nemci jih že poznajo in jih radostno sprejemajo v svojih salonih.

Mi ubogi kmetjski Slovenci bi se pa vendar morali predstaviti vsaj — v salonski obleki, da vidijo tujci, da se znamo tudi gibati na gladkem parketu.

Glede ocenjene knjige pa se bojim, da nastane prepir zastran papirja. Ta ga bo smatral kot haut goût najnovejše secesije, drugi pa za preležen papir. In zakaj ni dobiti knjige vezane? V tem slučaju skromnost v opremi ni bila umestna.

Dr. Gojmir Krek.

Novi akordi. Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo. Urejuje dr. Gojmir Krek, izdaje knjigarna L. Schwentner v Ljubljani. Izhaja šestkrat na leto, cena za leto 8 K.

Odlični ne le po zunanji obliki, marveč tudi po svojem bistvu, po svoji vsebini so nam »Novi akordi« v svoji prvi številki ko cvet, poln zdravja in svežosti, ko poroštvo kremenitosti, ki je naj nikdar ne pogrešamo pri novem podjetju.

Tak list, kakršen so »Novi akordi« v svoji prvi številki, moremo le toplo priporočati; umetnosti namenjeni, podajajo resnično umetnost, zadoščajo torej svojemu smotru. In umetnosti je nam Slovencem treba, treba nam je nagona, ki bi naj podkrepil in ojačil delovanje na glasbeno-umetniškem polju. Energično urejevan glasbeni list oploja ustvarjanje, pozivlje na dan skladatelje, izpodbuja jih k delovanju, in živahno stremljenje po boljšem in popolnejšem povzdiga okus in pa veselje do muzike in do razumevanja njenih oblik tako med ustvarjajočimi, kakor med glasbo uživajočimi muziki.

Glasbeni list more biti le v korist produkciji, živahnejše produktivnosti v glasbi smo pa doslej pogrešali v Slovencih. Kakor potrebuje beletristika in politika in vsakršna druga stroka duševnega delovanja svojega lista, ne more ostati brez njega glasba. Razni so pač načini, v kakršnih se more javiti glasbeni list; za naše razmere pritrditi je načinu, po kakršnem se hočejo urejati »Novi akordi«. Vokalna in instrumentalna glasba, petje in skladbe za razna glasbila naj se menjavajo v listu, vse naj pride na vrsto, ko ne moremo imeti svojega lista za klavir, svojega lista za gosli ali za petje i. dr. Vsakdo, ki se peča z glasbo, naj se bavi vsestranski i z drugimi skladbami, ki niso ravno njegovemu glasbilu namenjeni, in vsi se naj zanimajo za vokalno glasbo, za pevske skladbe, v katerih se zrcali najboljše inteligenca skladateljevega mišljenja, in v katerih iščimo najprej merila za ocenjanje skladateljevega znanja. Doslej je bila ta stroka skladanja, skladanje za en sam glas ob spremljevanju glasbila, najbolj zanemarjana v Slovencih.

V pričetnem zvezku nahajamo lepo zbirko vsekakor zanimivih skladb. Klavirske skladbe objavljajo nestor slovenskih skladateljev dr. Benjamin Ipavc (Poloneza) in eden najmlajših izmed njih, urednik listu, dr. Gojmir Krek (Slovanski capriccio) ter Risto Savin (Sarabande). Njim se pridružuje Emil Komel s »fugirano predigro« za orgle ali harmonij. Vijolinistom podaje Jos. Procházka »nocturno«, samospeve pa so vposlali Iv. pl. Zajc (»Seljanko, dušo

moja«), Leop. Pahor (harmonizacijo narodne »En starček je živel«) in Jos. Procházká (»Kaj bi te vprašal«). Z dvospevom je zastopan K. Hoffmeister (»Ločitev«), z moškim zborom Fran Ferjančič (»Oj slovenska zemljica«) in z mešanim zborom dr. Anton Schwab (»Moji devojšci«).

Iz tako bogate in raznovrstne vsebine zajme lahko vsakdo kaj zase, preveri pa se tudi, da je vsaka teh skladb dobra, da, mnoga izmed njih prav dobra. Skladbe dr. Kreka, Hoffmeistera in Procházké diči znak zrelosti in prešinja jih ob temeljiti tehniki in umetniški koncepciji zanos krepkega duha, navdaje jih poezija čutapolnega mišljenja.

Prvi zvezek »Novih akordov« spremljajo naše pristrčne simpatije. Naj najdejo »Novi akordi« odprte vse kroge gojiteljev glasbe in povsod vdane zaščitnike razvoja naše glasbe! Dobro delo je vredno podpore in vneme, saj donša le korist in pa radost.

Dr. Vladimir Foerster.

Javna produkcija gojencev »Glasbene Matice« konec šolskega leta 1900/1901. dne 12. julija. —

Srčno pozdravljamo vsako priliko, katera se da glasbe učeči se mladini, da nastopi v javnosti in pokaže pred širšim občinstvom svoje muzikalne zmožnosti. Pa tudi občinstvo se zanima očitno za javne šolske produkcije; dokaz temu natlačeno polna koncertna dvorana. Še bolj pa učenci in učenke same. Kdor je opazoval rdeča lica gojencev, nastopivših pri letošnji produkciji, ko so se vrnili z odra in sprejemali čestitke prijateljic in tovarišev, ali si ogledoval obraze onih, ki niso bili popolnoma zadovoljni z uspehom, temu je morala biti ta mladostna navdušenost, oziroma samo-kritična nevoljnost pravi užitek. Spominjal se je menda onih vročih trenutkov, ko je on sam stopil prvokrat pred širše občinstvo, poln navdušenja in nad, pa tudi poln tesnih čutov.

Ni dvoma, da so šolski koncerti velikega pedagoškega pomena. Predno razume učenec vso kritičnost svojega položaja, navajen je pred tujimi ljudmi muzicirati, prost in vesel kakor ptič v logu. Trema, ki vznemirja toliko in toliko izvrstnih svetovnoznanih glasbenikov pri nastopu in ki škoduje njihovem uspehu, ostane takim učencem navadno neznan čut. K temu še pride, da izpodbujajo učenci drug drugega k vztrajnemu delu, videč uspeh součencev.

Radi tega obžalujemo, da prireja ravnateljstvo »Glasbene Matice« samo koncem šolskega leta javno produkcijo. Z ozirom na vzgojevalni pomen teh predavanj bi želeli, da se daje učencem višjih razredov večkrat, recimo trikrat ali štirikrat na leto prilika za javno nastopanje. Makari se naj tudi zahteva majhna vstopnina — starši, drugi sorodniki, prijatelji, znanci reprezentirajo občinstvo, s katerim se sme računati.

V tem oziru bi še sledeče predlagali: produkcije naj bodo kratke. Poslušalec mora biti zmožen, da zasleduje glasbo z vsem razumom in čutom.

Spored takih šolskih koncertov bi se moral sestaviti bolj raznovrstno. Dobro došli bi bili v prvi vrsti šolski zbor in svirači na lok. Dokler še nimamo šole za piskalce, bi bilo navaditi one učence, ki čutijo v glasbi svoj poklic, da bi se učili poleg klavirja vsaj tega ali onega instrumenta na lok. Potem bi se moglo in moralo gojiti igranje v ensemblu. Toda že sedaj bi bili učenci sami mogli spremljevati svoje tovariše-soliste na klavirju. Nič ne utemeljuje in okrepcuje trdne in nezmotljive ritmike tako kakor skupno igranje, zlasti pa komorna glasba, ki obenem tudi na poseben način pospešuje zanimanje in veselje do igranja.

Torej več kratkih javnih produkcij, pri katerih naj ne manjka zbora in ensembela.

Na posameznosti koncerta z dne 11. julija t. l. se z ozirom na 21 točk obsegajoči program pač ne moremo ozirati.

Nastopili so solo- pevci in pevke iz šole gg.: Frana Gerbiča in Mateja Hubada, pianisti in pianistinje iz šol gg.: J. Vedrala, Frana Gerbiča, Josipa Procházk e in gdč. K. Praprotnikove ter dva violinista iz šole g. J. Vedrala.

Celotni vtisk je bil vsekakor časten tako za učitelje kakor za učence.

Kar se dostaje klavirja, kateremu je bil posvečen ogromen del programa, odlikovali so se po sigurni ritmiki, dobri prstni spretnosti, razumni rabi pedala, kolikor toliko resnem razmotrivanju in čutapolnem igranju posebno gdč. Ana Kilar iz šole K. Praprotnikove, gdč. Vida Prelesnik, Avgusta in Ema Nolli, Pavla Rozman in Hilda Schinzel in g. Rudolf Reich iz šole gosp. Procházk e. Izredno nadarjena sta se nam zdela gdč. Prelesnik in g. Reich. Učenci iz klavirske šole g. Vedrala pretiravajo po mojem mnenju disciplino v udarjanju ter se v tem oziru že približujejo maniri.

V solo-petju smo se razveseljevali nad dobro intonacijo, lepo vokalizacijo, korektnim izgovarjanjem, razumno razdelitvijo dihanja in bolj ali manj krepkim in obsežnim glasovnim materialom gospe Ferjančičeve, gdč. Minke Moos, E. Povše in M. Dev iz šole g. M. Hubada. Zadnja gospodična je menda ta večer čutila nekaj gledališke krvi v sebi. Zakaj zamañ iščemo dobrih slovenskih gledališnih pevk? Žalibog lahko sami odgovorimo na to za našo Talijo usodno vprašanje.

Omeniti moram še jako nadarjenega goslača g. Milana Lenarčiča iz šole g. J. Vedrala. On igra čisto, napreduje od dne do dne v tehniki leve in desne roke in seže v kantileni poslušalcu s svojim velikim in polnim tonom v srce.

Ni torej gola fraza, ako kličemo »Glasbeni Matici« ob koncu šolskega leta: Vivat, floreat, crescat! Ta želja nam prihaja iz srca.

Dr. Gojmir Krek.

Med revijami

Русскій Вѣстникъ — »Russkij Vjestnik«, ki izhaja v Moskvi, ima v svoji julijski številki tudi kratko poročilo o zborniku »Slavjanskije narody«. Ta zbornik izdaje »Slavjan. blagotvorniteljno občestvo« v Peterburgu. A. L. Lipovskij je opisal v posebni knjigi Hrvate. Kritik »Russkega Vjestnika« ni čisto nič zadovoljen s knjigo Lipovskega. Pravi, da je pisana suhoparno, da našteva pač nekaj statističnih podatkov, se peča s staro zgodovino hrvatsko, ne pozna pa prav nič današnjega položaja in narodnokulturnega življenja hrvatskega. Čitatelj odloži knjigo nejevoljen, ker ni izvedel iz nje ničesar o političnem položaju in razmerju med Hrvati in Madjari. Takisto nejasen in vihravo površen da je Lipovskij, kadar govori o hrvatski literaturi in o hrvatskih pisateljih. Kritik končava svoje poročilo o knjigi Lipovskega s temi-le značilnimi besedami: »Še enkrat ponavljamo, da nam je žal, da je dal Lipovskij tako malo mesta današnjemu življenju Hrvatov. Sicer pa je takšna vsa naša (ruska) znanost o Slovanih! Naši slavisti poznajo veliko bolj preteklost slovanskih narodov